

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๗/๒๕๕๖

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ (นายสมโพช หรือสมโภชน์ ทศมงคล หรือทดมงคล) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของนายสมโพช หรือสมโภชน์ ทศมงคล หรือทดมงคล ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๒ ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๕๖๘๔/๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดียาเสพติด ๒) เป็นโจทก์ฟ้องนายวิเชียร กระจ่างจันทร์ ที่ ๑ นายสมโพช หรือสมโภชน์ ทศมงคล หรือทดมงคล ที่ ๒ ผู้ร้อง และนายสุทัศน์ คำแก้ว ที่ ๓ เป็นจำเลยต่อศาลอาญา ในฐานความผิด ร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และจำหน่าย คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา โจทก์ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๒ ต่อศาลอาญาเป็นคดีอาญาหมายเลขคดี

ที่ ม. ๑๐๓/๒๕๔๒ ขอให้ศาลอาญามีคำสั่งริบทรัพย์สินของผู้ร้อง (คือ เงินฝากในบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาอรุณพงษ์ เลขที่บัญชี ๑๔๕-๐-๖๕๕๗๒-๕ พร้อมดอกเบี้ยเงินฝาก ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ आयัดไว้ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด) ให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๑

ผู้ร้องยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๒ ต่อศาลอาญาคัดค้านคำร้องขอให้ริบทรัพย์สิน อ้างว่า เงินฝากในบัญชีสะสมทรัพย์ดังกล่าว ผู้ร้องยืมมาจากมารดาเพื่อนำมาวางประกันและวางคาวนรถยนต์แท็กซี่ ไม่ได้เป็นเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด และคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ซึ่งยังไม่มีคำพิพากษาว่า ผู้ร้องมีความผิดหรือไม่ อีกทั้งตัวทรัพย์สินที่ถูกยึดและอายัดไว้นั้น ไม่อาจถูกเปลี่ยนแปลงโยกย้ายหรือทำลายหลักฐาน อันจะเข้าข้อสันนิษฐานของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ นอกจากนี้ยังเป็นเพียงทรัพย์สินที่ต้องสงสัยว่า อาจจะได้มาเนื่องจากการกระทำความผิดเท่านั้น การอ้างใช้มาตรการดังกล่าวเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๓

ศาลอาญามีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๒ ให้ริบเงินฝากสะสมทรัพย์ ชื่อบัญชี นายสมโพธิ ทดมงคล พร้อมดอกเบี้ยตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๑

ผู้ร้องอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งศาลอาญาว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ เป็นการจำกัดสิทธิของปวงชนชาวไทยที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ ขอให้ศาลอุทธรณ์พิพากษาลับยกคำร้องโจทก์และเพิกถอนคำสั่งริบทรัพย์สิน

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน เกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยว่า แม้มาตรการริบทรัพย์สินในคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จะมีบทบัญญัติบางประการจำกัดสิทธิ

และเสรีภาพของบุคคลในเรื่องทรัพย์สิน แต่ก็เป็นกฎหมายพิเศษที่ออกใช้บังคับโดยชอบด้วยกฎหมาย และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้ใช้บังคับเฉพาะกลุ่มบุคคลหรือผู้คัดค้าน เป็นการสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘

ผู้ร้องฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ จะให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้โดยกฎหมาย แต่การจำกัดสิทธิตามกฎหมายจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ผู้ร้องจึงไม่เห็นด้วยกับศาลอุทธรณ์ที่วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ ใช้บังคับได้โดยชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ประกอบมาตรา ๔๘

ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องอุทธรณ์คัดค้านว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ แต่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น ผู้ร้องจึงฎีกาคัดค้านว่า คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ไม่ถูกต้อง ศาลฎีกาเห็นว่า เป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลฎีกาจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นของผู้ร้องผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมไปตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลฎีกาขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ ดังกล่าวตามทางการมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ส่งผู้แทนมาชี้แจงเรื่องการยึด และอายัดทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้ให้นายณรงค์ รัตนานุกูล ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด และนายสุนทร วินัยบดี ผู้อำนวยการส่วนเลขานุการ สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด มาชี้แจงสรุปได้ว่า

คดียาเสพติดมีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ ผู้กระทำความผิด ยาเสพติด และทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่เดิมไม่ได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินจนกระทั่งได้มีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อตรวจสอบและดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และนำทรัพย์สินที่ริบมาเข้ากองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อใช้เป็นทุนในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต่อไป โดยไม่ต้องส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน พระราชบัญญัติฉบับนี้สอดคล้องกับอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ. ๑๙๘๘ และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. ๒๐๐๐ ซึ่งกำหนดให้นานาอารยประเทศจะต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน เพื่อรองรับการเป็นภาคีและสามารถร่วมมือในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ

การดำเนินการเกี่ยวกับการยึดและอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ นั้น ต้องมีการฟ้องผู้ต้องหาในคดียาเสพติดเป็นคดีนำก่อน จากนั้นคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจะดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สิน ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าทรัพย์สินของผู้ต้องหา นั้น ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ก็จะดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวเพื่อป้องกันการยกย้ายชุกซ่อนทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการดำเนินการเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป และคณะกรรมการจะอาศัยข้อมูลจากการสอบสวนจับกุมเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะมีคำสั่งอายัดทรัพย์สินและส่งให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ริบทรัพย์สินนั้นต่อไป การตรวจสอบและพิสูจน์ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือไม่ คณะกรรมการและศาลจะอาศัยหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๘ โดยพิจารณาในสองประเด็น คือ ๑) พิจารณาจากพฤติการณ์ว่า บุคคลนั้นเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อนหรือไม่ และ ๒) ทรัพย์สินที่บุคคลนั้นได้มา หรือมีอยู่เกินฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพโดยสุจริตหรือไม่ นอกจากนี้คดียาเสพติดที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ จะต้องเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดฐาน ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย สมคบ สนับสนุน หรือช่วยเหลือในการกระทำความผิด เพราะเป็นฐานความผิดที่ทำให้เกิดทรัพย์สิน และยาเสพติดที่จะอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ นี้ ก็เป็นยาเสพติดเฉพาะที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น

ในทางปฏิบัติการยึดหรืออายัดทรัพย์สินโดยคณะกรรมการต้องพิจารณาถึงทรัพย์สินที่เคยมีหรือได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดครั้งก่อนๆ ด้วย แต่มิได้ยึดหรืออายัดทั้งหมด จะยึดหรืออายัดเฉพาะทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดและพิสูจน์ที่มาหรือการได้มาโดยสุจริตไม่ได้สำหรับทรัพย์สินที่โอนหรือเปลี่ยนมือไป หากผู้ครอบครองได้รับไว้โดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก็ไม่สามารถไปยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวได้ ในชั้นศาลก็เช่นเดียวกันแม้บุคคลนั้นจะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดคดียาเสพติด แต่ถ้าพิสูจน์ได้ว่า ได้ทรัพย์สินมาโดยสุจริต ศาลก็จะสั่งให้คืน จึงเห็นว่า การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า บุคคลจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ฉะนั้น ถ้าบุคคลใดไปกระทำความผิดโดยละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ก็ไม่สามารถที่จะอ้างสิทธิและเสรีภาพนั้นได้ เมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นในการดำเนินมาตรการปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาที่กระทบต่อสังคมอย่างรุนแรงแล้ว เห็นว่าการดำเนินการยึด อายัด หรือริบทรัพย์สินดังกล่าว จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ตามคำร้องมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลย”
ความผิด

LIART

ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า “ในการตรวจสอบทรัพย์สิน ถ้าผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ ให้คณะกรรมการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดหรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีที่ต่องานั้น

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สิน หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินรายใดอาจมีการโอน ยักย้าย ซุกซ่อน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายนั้นไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการวินิจฉัยตามมาตรา ๑๖ (๓) ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๑๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งโดยเร็ว และในกรณีที่ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินสามารถพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งได้ ก็ให้คืนทรัพย์สินให้แก่ผู้นั้น แต่ถ้าไม่สามารถพิสูจน์ได้ ให้ถือว่าการยึดหรืออายัดตามวรรคสองเป็นการยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง

การยื่นคำร้องขอผ่อนผันตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ตามมาตรานี้ คำว่า “ทรัพย์สิน” ให้ความหมายรวมถึง

- (๑) ทรัพย์สินที่เปลี่ยนแปลงสภาพไป สิทธิเรียกร้อง ผลประโยชน์ และดอกผลจากทรัพย์สินดังกล่าว
- (๒) หนี้ที่บุคคลภายนอกถึงกำหนดชำระแก่ผู้ต้องหา

LIRT

(๓) ททรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องหาที่ได้รับ ขยาย จำหน่าย โอนหรือยกย้ายไปเสียในระหว่างระยะเวลาสิบปีก่อนมีคำสั่งยึดหรืออายัด และภายหลังนั้น เว้นแต่ผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะพิสูจน์ต่อคณะกรรมการได้ว่าการโอนหรือการกระทำนั้นได้กระทำไป โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน”

มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๒๒ ซึ่งกระทำโดยชอบด้วย กฎหมาย หากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด ผู้กระทำไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนตัว”

มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า “บรรดาทรัพย์สินซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งนั้น ให้ศาลได้สวน หากคดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด ให้ศาลสั่งรับทรัพย์สินนั้น เว้นแต่บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ยื่นคำร้องขอคืน ก่อนคดีถึงที่สุดและแสดงให้ศาลเห็นว่า

(๑) คนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือ

(๒) คนเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์ และได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมี ค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ถ้าปรากฏหลักฐานว่าจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือ เคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาเงินหรือ ทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอย่างอื่น โดยสุจริต เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”

กรณีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๖ นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบใช้ค่าสินไหม ทดแทนเป็นส่วนตัว หากในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามมาตรา ๒๒ คณะกรรมการผู้สั่งยึดหรือ อายัดทรัพย์สินก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด มิได้เกี่ยวกับประเด็นที่ว่า ทรัพย์สินของจำเลยที่ ๕ ผู้ร้อง เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอันควรรับหรือไม่ พระรา ษบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๖ จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี กรณีไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยบทบัญญัติมาตราดังกล่าว

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมี ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ หรือไม่

ประเด็นที่ ๔ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หรือไม่

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

พิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่คณะกรรมการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น โดยให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมีหน้าที่พิสูจน์ว่า ทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ ถ้าไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ ให้คณะกรรมการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดหรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีที่ต้องหา นั้น และว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว โดยหากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินรายใดอาจมีการโอน ยักย้าย ซุกซ่อน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายนั้นไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการวินิจฉัยตาม มาตรา ๑๖ (๓) ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่จะยื่นคำร้องขอถอนพัน เพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ และพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลในการสั่งรับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง

กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้ศาลได้ส่วน หากคดีมีมูลว่า บรรดาทรัพย์สิน ซึ่งพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น เว้นแต่บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ยื่นคำร้องขอคืนก่อนคดีถึงที่สุด และแสดงให้ศาลเห็นว่า (๑) คนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือ (๒) คนเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์และได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ และเป็นบทบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลในการพิสูจน์ถึงการเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือไม่ โดยถ้าปรากฏหลักฐานว่า จำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริต เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งข้อสันนิษฐานดังกล่าวเป็นการกำหนดหน้าที่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้ตกแก่จำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบในการนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานตามกฎหมายดังกล่าว

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การใช้อำนาจขององค์กรของรัฐโดยคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ ในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน นั้น เป็นการใช้อำนาจโดยใช้ดุลพินิจวินิจฉัยพยานหลักฐานว่า ทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบนั้น เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ หรือไม่ หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินรายใดอาจมีการโอน ยักย้าย ซุกซ่อน หรือเป็นกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างอื่น ที่จะให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินรายนั้นไว้ชั่วคราว หรือไม่ การใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการดังกล่าว พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มิได้ให้คณะกรรมการใช้อำนาจตามอำเภอใจโดยไม่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ได้แต่อย่างใด

ส่วนการใช้อำนาจโดยศาลตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕ นั้น ศาลมีอำนาจทำการได้ส่วน หากคดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว ศาลย่อมมีอำนาจสั่งริบทรัพย์สินนั้นได้ การใช้อำนาจของศาลตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕ เป็นการใช้อำนาจตุลาการวินิจฉัยคดีให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย และโดยที่ศาลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยคดีให้เป็นไปตาม

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายก็ย่อมจะต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของคู่กรณีตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และการใช้อำนาจของศาลดังกล่าว ไม่ได้ทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของผู้อยู่อันตรายไปแต่อย่างใด

ดังนั้น พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยความเสมอภาคในกฎหมายของบุคคล การได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน และห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ นั้น แม้จะได้กำหนดให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมีหน้าที่แสดงหลักฐานให้ได้ว่า ทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอนทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ และให้อำนาจคณะกรรมการในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือในการสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่า บทบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้ให้ความเสมอภาคในกฎหมายและความคุ้มครองบุคคลตามกฎหมายเท่าเทียมกัน เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่บุคคลผู้ที่อยู่ในสถานะอย่างเดียวกัน มิได้บัญญัติยกเว้นให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินคนใดคนหนึ่งมีสิทธิหรือหน้าที่แตกต่างไปจากผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินคนอื่น ส่วนระหว่างผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินกับคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินนั้น ย่อมไม่อาจจะอ้างความเสมอภาคในกฎหมายได้ เพราะมีอำนาจหน้าที่และสถานะทางกฎหมายที่แตกต่างกัน แต่สำหรับบุคคลผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินด้วยกันแล้ว นั้น ย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายโดยเสมอภาคกันทุกคน ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้บัญญัติยกเว้นให้เลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ แม้จะได้กำหนดให้ภาระการพิสูจน์ตกอยู่กับฝ่ายที่ถูกจับทรัพย์สินหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่า บทบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้ให้ความเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครอง

LIRT

ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่บุคคลผู้ที่อยู่ในสถานะ
อย่างเดียวกัน กล่าวคือ บุคคลที่อยู่ในฐานะโจทก์ จำเลย หรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินทุกคน
ย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเหมือนกัน ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มิได้
เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้บัญญัติยกเว้นให้ใช้
บังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด

ดังนั้น พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔
มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ประเด็นที่ ๓ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ หรือไม่

พิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือ
จำเลยในคดีอาญา โดยต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษา
อันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้
ซึ่งหมายความว่า ก่อนศาลพิพากษาว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลดังกล่าว
เหมือนกับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ศาลพิพากษาว่าได้กระทำความผิดแล้วไม่ได้ ที่ผู้ร้องอ้างว่า ทรัพย์สิน
ที่ถูกตรวจสอบยังเป็นเพียงทรัพย์สินที่ต้องสงสัยว่า อาจจะได้มาเนื่องจากการกระทำความผิดเท่านั้น
การใช้มาตรการดังกล่าวเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม
ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่
คณะกรรมการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน โดยก่อนยึดหรืออายัด ให้ผู้ร่อนำพยานหลักฐานมาแสดงว่า
ทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบนั้นไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับโอน
ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี
หรือในทางกุศลสาธารณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้ร่อนพิสูจน์ถึงความบริสุทธิ์ของทรัพย์สินที่
ผู้ร่อนได้รับมา ไม่ได้เป็นการกระทำที่ถือได้ว่าผู้ร่อนได้กระทำความผิดและยังมิได้ปฏิบัติต่อผู้ร่อนเสมือนเป็น
ผู้กระทำความผิดแล้ว

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔
มาตรา ๒๕ เป็นบทสันนิษฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับกรกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อศาลจะได้วินิจฉัยและมีคำสั่งให้รับทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติดหรือไม่ ซึ่งในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ผู้ที่ได้ทรัพย์สินนั้นมา

ยอมทราบได้ดีว่า ได้มาอย่างไร เมื่อใด จึงต้องให้ผู้ที่ได้ทรัพย์สินนั้นมา มีภาระนำสืบข้อเท็จจริงในเรื่อง การได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้นก่อน และการที่มาตรา ๒๕ บัญญัติเช่นนี้ก็เพื่อให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัญหาเสพติดในปัจจุบันเป็นปัญหาสำคัญ ร่วมกันของนานาประเทศ ประกอบกับยาเสพติดเป็นภัยต่อสุขภาพและชีวิตมนุษย์ สังคมและประเทศชาติ อย่างร้ายแรง จึงจำเป็นต้องมีมาตรการต่างๆ ขึ้นโดยเฉพาะ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการ ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ ไม่ได้เป็นการดำเนินการ ที่ถือได้ว่าผู้ร้องเป็นผู้กระทำความผิดแล้วและยังมิได้ปฏิบัติต่อผู้ร้องเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด

ดังนั้น พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓

ประเด็นที่ ๔ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หรือไม่

พิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน แต่ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินนั้น อาจถูกจำกัดได้โดยอาศัยอำนาจตาม กฎหมายที่รัฐธรรมนูให้อำนาจในการตราขึ้น เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิเช่นว่านั้นได้ แต่กฎหมายนั้นจะต้องบัญญัติโดยกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินเท่าที่ จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินนั้นด้วย

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินโดยคณะกรรมการ และมาตรา ๒๕ เป็น บทบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลในการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้ศาลไต่สวน หากคดีมีมูลว่า เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น และเมื่อศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินใด ทรัพย์สินนั้นก็ยังคง เป็นสิทธิของบุคคลผู้เป็นเจ้าของตามเดิม พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบทรัพย์สิน และเป็นบทพิสูจน์ว่า เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือไม่ โดยให้ศาลไต่สวนก่อนมีคำสั่งซึ่งจะต้องมีการนำพยาน หลักฐานมาสืบ ทั้งยังให้เจ้าของทรัพย์สินยื่นคำร้องขอคืนได้ก่อนคดีถึงที่สุด ส่วนข้อสันนิษฐานที่ว่า “บรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพ

หรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริตเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”
ข้อสันนิษฐานนี้จะใช้ได้ต่อเมื่อปรากฏหลักฐานว่า จำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคย
เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ทั้งจำเลยและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำสืบ
หักล้างข้อสันนิษฐานได้

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดขอบเขตแห่งสิทธิ
ของผู้ถูกตรวจสอบหรือของเจ้าของทรัพย์สินในทรัพย์สินที่ถูกกล่าวหาว่า เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับ
การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว เห็นว่า บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวมีความจำเป็นต้อง
ตราขึ้นเพื่อเป็นมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและสามารถที่จะดำเนินการ
ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดได้ ทั้งเป็นเพียงการจำกัดขอบเขตแห่งสิทธิในทรัพย์สินเป็นการ
ชั่วคราวในระหว่างกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการและศาล ซึ่งหากพิสูจน์ได้ว่า เป็นทรัพย์สิน
ที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ก็ให้คณะกรรมการคืนทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้
ส่วนบรรดาทรัพย์สินที่พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลก็ไม่อาจริบทรัพย์สินนั้นได้ จึงไม่กระทบกระเทือน
สาระสำคัญของสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินแต่อย่างใด

ดังนั้น พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติ
มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๒ และ
มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายฉันทน์ จันทราน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ